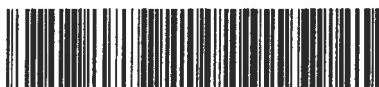

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Marcin Stanecki

Warszawa, 2025-01-22

UNP:GIP-25-16578

GIP-GPL.402.1.2024.10

Pan Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z dnia 9 stycznia 2025 r., znak: SPS-WP.020.331.4.2025, zawierające prośbę o zajęcie stanowiska w sprawie rządowego projektu *ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (druk nr 950)*, poniżej uprzejmie przedstawiam uwagi Państwowej Inspekcji Pracy do wspomnianego projektu:

- Do **art. 1 pkt 13 lit. b**, w którym proponuje się dodanie *pkt 3 w art. 132 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach*, w zakresie podstaw odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji:

W ocenie Państwowej Inspekcji Pracy, należałoby dążyć do uporządkowania i w miarę możliwości ujednolicenia podstaw odmowy udzielenia różnego rodzaju zezwoleń i innych aktów, z którymi wiąże się uprawnienie cudzoziemca do wykonywania pracy na terytorium RP, tj.: zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, zezwolenia na pracę i oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Mając na uwadze poprawę skuteczności kontroli prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy, należy w szczególności dokonać uzupełnienia treści *art. 132 ustawy o cudzoziemcach* o przesłankę obejmującą prawomocne skazanie osoby fizycznej zarządzającej lub kontrolującej podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi za przestępstwo, o którym mowa w *art. 225 § 1 Kodeksu karnego*, tj. **udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli** m.in. w zakresie inspekcji pracy.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-WP.020.331.6.2025*

Data wpływu *24.01.2025v.*

Warto podkreślić, że warunek taki został zamieszczony w będącym przedmiotem równoległej procedury legislacyjnej projekcie *ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP (art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. e)*. W uzasadnieniu do wspomnianego projektu wskazano, że przepis ten został wprowadzony w związku licznymi sygnałami od instytucji kontrolnych o działaniach podmiotów kontrolowanych podejmowanych w celu utrudnienia lub uniemożliwienia kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców. Dotyczy to w dużej mierze podmiotów, które organizują cudzoziemcom wjazd na terytorium państw obszaru Schengen bez zamiaru powierzenia pracy i czerpią z tego korzyści finansowe. Przepis wzmocni skuteczność kontroli, która jest szczególnie utrudniona w przypadku podmiotów, z którymi nie ma kontaktu, tj. posiadającymi tzw. biura wirtualne. Utrudnienia w zakresie kontroli dotyczą m.in.:

- uchylania się od skutecznego doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli,
- braku możliwości nawiązania kontaktu z podmiotem powierzającym pracę cudzoziemcowi na podstawie danych teleadresowych wskazanych przez ten podmiot,
- uporczywego przekazywania przez kontrolowanego niepełnej dokumentacji, uniemożliwiającej organowi kontrolnemu dokonanie właściwej oceny stanu faktycznego,
- braku kontaktu (współpracy) ze strony podmiotu kontrolowanego z organem kontrolnym w trakcie realizowanej kontroli,
- uchylani wydanych pełnomocnictw do reprezentowania kontrolowanego podmiotu w czasie kontroli.

Analogicznie uzasadnione byłoby uwzględnienie w treści *art. 132* opiniowanego projektu przesłanki dotyczącej prawomocnego skazania za przestępstwo, o którym mowa w *art. 189a Kodeksu karnego*, lub skazania w innym państwie za przestępstwo, o którym mowa w *Protokole o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniającym Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r.*

W celu zapewnienia spójności regulacji prawnych w zakresie odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz zezwolenia na pobyt czasowy i pracę za konieczne należy uznać także uzupełnienie *art. 132* o sytuację, gdy podmiot powierzający wykonywanie pracy lub podmiot zarządzający nim lub kontrolujący go jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów (*art. 270 i nast. Kodeksu karnego*), popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę.

- Do **art. 1 pkt 19** projektu, w którym zaproponowano nowe brzmienie *art. 137 ustawy o cudzoziemcach*, dotyczącego treści zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, nadając temu zezwoleniu charakter zezwolenia generalnego, które od samego początku nie będzie związane z wykonywaniem konkretnej pracy w określonym podmiocie i w którym nie będą wskazane warunki wykonywania pracy: wynagrodzenie, minimalny wymiar czasu pracy i rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

W naszym przekonaniu, decyzja o przyjęciu takiej koncepcji zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wymaga głębszego rozważenia. Wydaje się bowiem, że planując taką zmianę, oparto się na założeniu, iż osoby o wyższych kwalifikacjach zawodowych są mniej narażone na naruszanie wobec nich przepisów prawa pracy, co – jak wskazują doświadczenia PIP – w wielu przypadkach nie znajduje potwierdzenia w realiach występujących na rynku pracy. Na podstawie kontroli przeprowadzonych przez inspektorów pracy można wskazać, że w odniesieniu do osób o wyższych kwalifikacjach dość często występującą nieprawidłowością jest zawieranie przez pracodawców z takimi pracownikami umów cywilnoprawnych w warunkach, w których zgodnie z przepisami *Kodeksu pracy* obowiązkowe jest zawarcie umowy o pracę. W takich przypadkach zamieszczony w zezwoleniu warunek, że cudzoziemiec ma wykonywać pracę na podstawie umowy o pracę, stanowi zabezpieczenie przed nadużyciami ze strony pracodawcy.

W myśl zaproponowanego brzmienia *art. 137*, w decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się, że cudzoziemiec może wykonywać pracę w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, za wynagrodzeniem nie niższym niż wynagrodzenie ustalone na

podstawie *art. 127 pkt 3* powołanej ustawy. Ponadto w uzasadnieniu do projektu nowelizacji doprecyzowano, że zmiana pracy przez cudzoziemca będzie musiała mieścić się w pojęciu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji w rozumieniu *art. 3 pkt 24 ustawy o cudzoziemcach*.

Projektowany przepis odwołuje się do dwóch pojęć, które zostały określone w *ustawie o cudzoziemcach*, tj. wysokości minimalnego wynagrodzenia cudzoziemca wymaganego do udzielenia mu wspomnianego zezwolenia (*art. 127 pkt 3*) oraz wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (*art. 3 pkt 24*). W kontekście planowanej zmiany *art. 137* należy jednak zwrócić uwagę, że – ze względu na stopień skomplikowania regulacji prawnych w tym zakresie – mogą wystąpić trudności z określeniem powyższych parametrów. W konsekwencji może to prowadzić do sporów, również takich, które będą musiały znaleźć rozstrzygnięcie na drodze sądowej.

W związku z powyższym, w naszej ocenie, należałoby podjąć starania w celu uproszczenia wspomnianych regulacji prawnych oraz rozważyć pozostawienie w wydawanych zezwoleniach wskazania wysokości minimalnego wynagrodzenia danego cudzoziemca.

Z poważaniem,

Marcin Stanecki

Główny Inspektor Pracy

/-podpisano elektronicznie/